

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Domitii Plati Societatis Iesv Theologi, De Domini
Nostri Iesv Christi Passione**

Piatti, Domizio

Coloniae Agrippinae, 1610

De timore quem sanctissima Christi anima toleravit. Cap.3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49474](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49474)

DE TIMORE QUÆM SAN-
ctissima Christi anima perpessa
est.

CAPVT III.

DVBITARE atque ambigere nemo
potest, Christi liberatoris nostri a-
nimam hoc etiam supplicij genus,
Passionis suæ tempore sustinuisse: cum E-
uangelista luculentis verbis dicat: *Cæpit*
IESVS pauere & tedere. Sunt quidem non-
nulli S. S. Patrum, inter quos Hilarius &
Damascenus, qui negant in Christo timo-
rem sensibilem extitisse: at isti intelligen-
di sunt de illo timoris genere, quod ab ali-
cuius mali imminenti imaginatione pro-
fectum, cum incertitudine quadam con-
iunctum est, hominemque inter spem &
metum suspensum tenet: nam hoc timo-
ris genus non fuit in Christo; eò quod ipse
omnia quæ sibi euentura erant, clarissimè
intelligeret, iuxta illud S. Ioannis. *Sciens*
IESVS omnia, quæ ventura erant super eum.
quodque diuino decreto supposito, probè
exploratum haberet, se mortem, aliaque
tormenta & iniurias, quæ illam præcessuræ
erant, certissimè atque inuitabiliter per-
laturum esse: Et nihilominus in metu erat
quatenus nimirum permittebat, naturam
suo fungi officio, mortemque veluti ma-

In Christo
fuit verus
timor.

Marc. 14.

Lib 10. de
Trinit.

Lib 3. de fi-
de cap. 23.

Ioan. 18.

Causa timoris Christi. lum quod omnes creaturae vita utentes, totis conatibus fugere consueverunt horrere.

I.

Malorum impendentium apprehensio. Psal. 39.

CONSIDERA igitur primò, multas fuisse causas timoris huius in Christo: quarum prima fuit, vehemens & viua omnium malorum & suppliciorum sibi impendentium repræsentatio, iuxta illud: *Cum dederunt me mala, quorum non est numerus*. Videbat enim se vndique obsideri & constringi malis gravissimis & innumerabilibus, quæ licet voluntate promptissima & resignata, pro humani generis redemptione acceptaret & amplecteretur: permittebat nihilominus, in hac lucta sensui & carni suum quoque officium: quo factum est, ut secundum eundem sensum & carnem, omnem timorem & horrorem, quem quivis alius homo tolerasset, iuxta illam Domini sententiam: *Spiritus quidem promptus, est caro autem infirma*: perpressus fuerit.

Matth. 26.

II.

Crudelis & ignominiosa mors.

SECUNDA fuit, crudelis & ignominiosa mors: quam omnes homines veluti malorum omnium malum pessimum naturaliter fugiunt, metuunt, & perhorrescunt: Dominus ergò cum esset verus homo, alijs similis, secundum naturalem cursum quem impedire noluit, non potuit non extimescere mortem, in se usque adeò honorificam, & formidabilem. Unde

de Cyrillus cum semel dixisset, Verbum
 diuinum nihil timuisse, subiungit: *Caro*
autem factum, permittit carni suae, ut propria
patiatur: & idem tanquam verus homo,
mortem in ianuis existentem pertimescit:
 Quod perinde est ac si dicere voluisset.
 Longè aberat à te Christe, omnis metus,
 longè crux, longè mors: sed nostra cau-
 sa humanam carnem assumere, nostra-
 que mortalitate temetipsum vestire:
 sicque (ô charitatem ineffabilem) hisce
 passionibus timoris perpeffionis, ac mor-
 tis te obnoxium reddere voluisti: Et
 rectè quidem tali amori, tale conuenie-
 bat tributum: quia cum spontanea vo-
 luntate grauissimum nostrorum scele-
 rum pondus in sacratissimos humeros
 tuos sustulisses; oportebat te etiam senti-
 re, atque in temetipso experiri, fructum
 nostrarum miseriarum. Idcirco vt verus
 homo, times velitari cum morte: ac pri-
 mo statim congressu terreris, atque ani-
 mum demittere videris, dum inaudito
 stratagemate de eadem morte trium-
 phas. Quantum verò timorem & horro-
 rem animæ Christi attulerit, hæc vali-
 da mortis adeò crudelis & impiæ, appre-
 hensio, non modò intelligi potest ex
 eo, quod in persona illius Propheta Da-
 uid ait: *Cor meum conturbatum est in me,*

Lib. 4. in
 Ioan. cap. 1.

Psal. 54.

L 4

& for-

Matt. 26.

& formido mortis cecidit super me: verum etiam ipse illud hisce verbis apertissime declaravit, quando ad Patrem ait. *Pater si possibile est, transeat à me calix iste:* quibus orat Patrem, ut si fieri possit, vel omnino calicem passionis à se amoueret, vel calicis sibi præparati amaritudinem temperaret.

III.

Consideratio seueræ iustitiæ Dei.

Isai. 53.

ibid.

Psal. 37.

TERTIA causa timoris Christi fuit, quod consideraret Patrem suum ut Iudicem seuerissimum: nam probè cognitum habebat, quantus esset rigor diuinæ iustitiæ: & quod ira DEI iuste in suam personam armatura se esset, ut in ea omnium sceleratorum & improborum hominum flagitia, ab initio mundi perpetrata, & vsque ad finem illius committenda puniret. Videbat namque verissimum esse illud Regij prophetæ dictum. *Posuit in eo iniquitatem omnium nostrum:* idque ut in persona illius secundum rigorem iustitiæ illam puniret, eodem Propheta testante atque dicente: *Propter scelus populi mei percussit eum.* Cum ergo nosset quam sit horribile ac tremendum à DEO irato castigari, quamque metuendum incidere in manus DEI viuentis, cogita quanto timore & horrore concussus fuerit, ita ut cum Propheta non immeritò exclamare potuerit. *Domine ne in furore tuo arguas me, neque in ira tua corripas me.* Et cum patientissimo Iob. *Quis mihi tribuat,*

ut in inferno protegas me & abscondas me, do- ^{Iob. 14.}
nec pertranseat furor tuus. Considera hic, amabo te, si Christus cum esset verus & naturalis DEI filius, nihilominus iram DEI tantoperè extimuit, atque ad solum nutū & motionem virium diuinæ iustitiæ totus cohorrui; quid tibi & omnibus nobis faciendum sit, qui non sumus naturales DEI filij, & adhæc innumera crimina & scelera perpetravimus, diuinamque bonitatem sæpius offendimus, & sanctissimas leges eius violauim⁹, qualis iure optimo timor, qualis trepidatio, qualis metus & horror noster esse debeat, quando cogitamus DEVM pro scelerum nostrorum meritis in nos animaduersurum esse?

Hominibus extimescendam esse Dei iram illiusque iustitiam.

QUARTA causâ timoris Christi fuit, ^{IV.} quod cerneret se vestitum, ad instar IESV ^{Peccata nostra, quibus se Christus vestierat.} filij Iosedech, vestimentis immundis: *Et Iesus erat indutus vestibus sordidis:* id est, nostrorum scelerum luto ac cæno inquinatis, & sordidatis. Eusebius Cæsariensis, S. Ambrosius & alij, affirmant Iesum hunc Christi Domini nostri figuram gessisse, quando nostris peccatis se vestiuit. Considera ergò quantus fuerit timor & metus Christi, cum tot scelerum nostrorum sordibus onustum se conspicaretur, certoque nosset, purissimos DEI oculos, coram quo ad causam nostram promouendam ac procuran-

Psal. 5.

curandam, compariturus erat, nullo pacto cernere aut tolerare posse rem adeo execrandam & abominabilem, ut est peccatum. Quoniam, Propheta dicente, *Deus nolens iniquitatem tu es: neque habitabit iuxta te malignus, neque permanebunt iniusti ante oculos tuos.*

Cum ergo Christus vestem hanc sordidissimam omnium mundi scelerum sibi circumdedisset, sicq; Patri se presentaret: & ex una parte sanctissimam maiestatem & infinitam bonitatem illius perspiceret: ex altera vero odium, quo scelera quibus amictus, prosequeretur, penetraret: vidit faciem Patris adeo indignabundam, atque ad eorum scelerum vindictam faciendam succensam, ut exinde inexplicabilem terrorem atque horrorem animo conceperit.

CONSIDERA praeterea, quod cum coram immensa luce & inde terminata bonitate, & exquisitissima puritate Patris compariturus esset, circumdatus tenebris densissimis, summa malitia, & extrema peccatorum, quibus circumamictus erat, deformitate: & cerneret Patrem non modo immenso in peccatum odio ferri, sed etiam in quocunque illud reperisset, seuerissime castigare, uti fecit in Lucifero, Adamo & alij, non potuit non sentire maximum animo timorem atque formidinem.

QVINTA

QVINTA causa fuit, consideratio grauitatis peccati, pro quo Patri suo erat satisfactorius, quæ grauitas, quatenus peccatum est DEI offensa, qui est bonum infinitum, non potest non esse quodammodo infinita. Consideratio præterea numeri seu multitudinis eorundem peccatorum, quod essent propemodum innumerabilia: quodque diuina iustitia, pro vnico tantum lethali peccato, infinitam, id est æternam pœnam soleat iustè infligere. Ex quo animaduerte, quantoperè Christus pertinuerit, dum secum expèderet, se sua satisfactione luiturum esse malitiã & grauitatẽ infinitam, in vnoquoque mortali peccato contentam: maximè cum nosset se nõ pro vno tantum peccato, sed pro infinitis satisfactorium, hancque satisfactionem iuxta rigorem iustitiæ perficiendam esse. Hinc est quod DEVS per Isaiam prophetam ait. *Si posuerit pro peccato animam suam, videbit semen longæuum, & voluntas Domini in manu eius dirigetur: pro eo quod laborauit anima eius, videbit & saturabitur.* quasi dicere voluisset: non tollet Christus peccata hominum, nec eorum veniam illis promerebitur, nisi posuerit pro illis animam, id est, vitam suã, & cum omni rigore satisfecerit.

V.
Grauitas & multitudo peccatorum pro quibus erat satisfactorius.

Isai 53

SEXTA causa timoris fuit, quod cerne-
ret dæmoni, hosti suo iuratis. potestatem ac
facul-

VI.

Potestas
damoni in
Christum
collata.
Luc. 22.

IOAN. 3.

LUC. 4.

facultatem supra se datam esse: *Hac est heresia vestra & potestas tenebrarum*: qua nimirum facultate, expleturus esset in Christo universam rabiem suam, quam à primo tempore, quo illum cognorat, in eum conceperat, sicut ipse Dominus testatur, inquit: *ille homicida fuit ab initio*: id est, à prima die, qua me nosse cepit, mortem meam avidè concupiuit, vitamque mihi omnibus modis eripere laboravit. Videbat Christus diabolum, posteaquam per semetipsum non potuit se varijs molitionibus atque congressibus, speciatim in deserto, superare, omni arte atque astutia per Gentiles, & Iudæos, ad hoc enifurum esse, ut triumphum de se referret: videbat illum in omnem occasionem esse intentum, ut quod per sese efficere non valuit, per alios consequeretur: nam propterea ut nonnullis placet, S. Lucas Euangelista, posteaquam tentationem in deserto recensuisset, ait: *Et recessit ab eo diabolus vsque ad tempus.*

C O G I T A ergò, quam iustè Christus immanitatem, truculentiam, feritatem huius adeò potentis inimici pertimuerit: cum probè exploratum haberet, quam ingens esset illius in se odium: quales nocendi artes & statagemata: quanta fortitudo & potentia: nam ideò in sacro Euangelio ipsemet illum fortem appellavit: *Cum fortis*

fortis armatus custodit atrium suum. Et Iob ^{Luc 11.}
ait. *Non est potestas in terris qua comparetur* ^{Iob. 41.}
ei: Imò idem S. Iob, vt insuperabilem pe-
nè hostis huius potentiam demonstraret,
hæc verba subiungit. *In collo eius morabitur* ^{Ibid.}
fortitudo, cor eius indurabitur tanquam lapis,
& stringetur quasi malleatoris incus, cum sub-
la. u fuerit, timebunt Angeli: cum apprehen-
derit eum gladius, subsistere non poterit, neque
hasta, neque thorax: reputabit enim quasi pa-
deas ferrum, & quasi lignum putridum as: &
non fugabit eum vir sagittarius.

SEPTIMA huius tam ingentis & insoliti **VII.**
timoris in Christo causa fuit: quod præui- ^{Immanitas}
deret ministros horum suppliciorum, fu- ^{torum.}
turos esse ab omni pietate & commiseratione
alienos: atque adedò immaniter in se
defœuituros esse, vt quantò magis sanguine
suo resperfi & maculati forent, tantò
maiori eundem fundendi siti arsure es-
sent: nam quemadmodum rapidus torrens,
cum à naturali cursu suo detinetur,
postea tanto maiori cum impetu prorumpit
& inundat: ita quoque videbat illos
tantò maiori cum truculentia & rabie om-
nem furorem suum in se expleturos esse,
quantò diuturniori tempore illos ab
hac vindicta præpedierat: ideoque hanc
illorum immanitatem secum expendens,
appellauit illos rectè per Psalmistam, mo-
dò

Psal. 21.

dò tauros: *Tauri pingues obsederunt me, nonnunquam canes: Circumdederunt me canes multi.* aliquando leones prædâ expectantes: *susceperunt me sicut leo paratus ad prædam, & sicut catulus leonis habitans in abditis.* Quantò igitur maiori eos rabie exagitari, atque ad supplicia sibi inferenda paratos esse videbat, tantò amplius eorum truculentiam & feritatem extimescebat.

Psal. 16.

Etantes: *susceperunt me sicut leo paratus ad prædam, & sicut catulus leonis habitans in abditis.* Quantò igitur maiori eos rabie exagitari, atque ad supplicia sibi inferenda paratos esse videbat, tantò amplius eorum truculentiam & feritatem extimescebat.

VIII.

Tormentorum quæ passurus erat præquisio.

OCTAVA causa fuit, quod penetraret ac peruideret, minutim & distinctè totum Passionis suæ processum: quæ nimirum & quanta passurus esset, cum omnibus circumstantijs aggrauantibus. Quod ut apertius intelligatur, expende paulisper tecum, qualis eum hominem timor ac tremor occuparet, cui ad mortem crudelissimam condemnato, priusquam ad illam subeundam educeretur, omnia suppliciorum quibus afficiendus esset instrumenta singulatim monstraretur, & qualem unumquodq; eorum dolorè inferat, quantamq; pœnam infligat, explicaretur: Talem & multò maiore cogita fuisse dolorè Christi: cui representata fuerunt omnia & singula Passionis suæ instrumenta: spinæ, flagella, clavi, Crux, lancea, &c. quin & iniuriæ ac mala omnia quæ toleraturus erat, quæ profundissimè & exactissimè penetrabat. Fuit autem timor & horror quem ista

appre-

apprehensio ei attulit, tantus, vt multi san-
ctorum Patrum affirmant, hunc solū suf-
ficere potuisse ad vitam illi auferendam,
nisi ipse hoc prapediuisset.

NONA causa fuit, quod corporis sui pu-
rissimi & sanctissimi, summa cum tempe-
rie, ex sanguinibus B. Virginis Mariæ ef-
formatam teneritudinem, & delicatam
complexionem, perspiceret: adeò vt quã-
tò clarius intelligebat corporis sui purissi-
mi nobilitatem atque teneritudinem, do-
lorumq; quos in eo toleraturus erat acer-
bitatem, tantò amplius sentiebat sensum
repugnantem, maioremq; inde animo
timorem & horrorem concipiebat.

CONSIDERA denique Passionem hanc
timoris quæ fuit in Christo, non proces-
sisse ex nimia animi pusillanimitate seu
exilitate, sed, vti S. S. Patrum nonnulli ad-
uertunt, vt demonstraret se verum esse
hominem, vtpote, qui similiter vt ceteri,
timeret.

Voluit præterea timore hoc concuti, vt
per illum sanctis suis, qui pro sui amore, &
sanctæ fidei suæ defensione, varia tormen-
ta & supplicia perpassuri erant, inuictam
& inexpugnabilem animi fortitudinē pro-
mereretur. Vnde S. Leo Pap. dicit Christū,
quando Petrū post negationē respexit, si-
mulq; intima cordis illi⁹ oculo benigniss.
& san-

IX.
Corporis
teneritudo.

Timor
Christi non
processit ex
animi pu-
sillanimi-
tate.

Idē Christi
timor mar-
tyribus for-
titudinem
promeruit.

Ser. 1. de
pass.

& sanctæ gratiæ suæ lumine penetravit, his eum verbis allocutum fuisse: quid agis Petre? cur metuis? cum ego in hortum tuum in me timorem deriuauerim, ut tu nunc meam assumeres fortitudinem. *Ego de tuo fui trepidus, tu de meo esto securus.* Fi-

Figura timoris Christi, fuit Eua ex Adami latere creatio. Gen. 2.

gura huius rei fuit repletio illa, qua DEUS locum lateris Adami, è quo validum ac robustum os, de quo Eua formaretur, sumptiferat, carne fragili impleuit: quia repletio illa significabat: in reformatione humanæ naturæ, Christum assumpta in se nostra infirmitate, nobis fortitudinem suam esse communicaturum: & nostro timore in se deriuato, animum excelsum nobis esse collaturum. *In nobis*, inquit S. Leo papa,

Eodem Ser. de Pass.

Dominus nostro pauore trepidat, ut susceptionem nostræ infirmitatis indueret, & nostram inconstantiam suæ virtutis soliditate vestiret.

HÆ & aliæ quamplures quæ declarari nequeunt, generales causæ fuerunt timoris Christi: ex quibus euidenter liquet, qualis fuerit hic timor, quam vehemens, quanti que cruciatus & supplicij: pretertim, cum è passionibus maxime affligentibus, timor vna sit.